

1. İstanbul Büyükkent Şubesi 41. Çalışma Dönemi

Demokrasinin kaynağı olan kent ve onun ayrılmaz parçası mimarlık, evrensel amaçlarının dışında geçtiğimiz süreçte de tıkanan kapitalizmin çıkış yolu arama çabalarına alet edilmeye çalışılmıştır. Kentlerimizin ve mimarlığın rant aracına dönüştürülme çabalarına, doğal çevre ile birlikte kent mekânlarının talan edilmesine, ortak değerlerimizin yok edilme gayretlerine karşı duruşumuz, bu dönemde de mücadele çabalarımızın başındadır.

Bugün uygarlık ve kent tarihinin, demokratik değerlerin önemli bir kırılma noktasının tanıklarımız. 1970’li yıllardan başlayarak gelişen neoliberal politikalar, çevre kirliliği, enerji dar boğazı, ekonomik bunalımlar, kültürel kayıplar, kamusal haklara saldırılar, eşitsizlik, adaletsizlik, yoksullaşma gibi sorunlar bu dönemde de hep gündemde kaldı. Hegemonyacı politik güçler, kaynakları kontrol etme hedefleri ile çok yönlü saldırılarına devam ettiler.

Dünyada neoliberal yükselişin çöküşüne dönüşü, gelişmiş kapitalist ülkelerde kamulaştırma yöntemlerine başvurma arayışlarında gündeme getirirken ülkemizde “piyasa ekonomisini kutsayan” politik irade, kendi kurum ve kaynaklarını özelleştirme sürecini artırarak devam ettirmiş, doğal, tarihi çevre, kent ve mimarlık sorunlarını yoğunlaştırarak önümüzdeki süreçlere taşımıştır.

Toplum olarak dayanışmaya ve barışa en fazla gereksinim duyduğumuz bu dönemde genel politikalarda olduğu gibi, meslek alanımız da otoriter bir anlayışla oluşturulan kanun hükmünde kararnamelerle, toplumsal muhalefet, kamu kurumları, meslek kuruluşları ile birlikte susturulmaya çalışılmış ve yargının etkisizleştirilmesiyle, Cumhuriyetin tüm kazanımları yok edilmeye çalışılmıştır.

1982 Anayasasını “demokratik Anayasa”ya dönüştürme vaatleri ile oluşturulmaya çalışılan “katılımcı yapı” söylemi, yargı-yasa-yürütme güç dengesini, yürütmenin tek başına gücüne çevirmiş, Cumhuriyetin tüm edinimlerine, meslek kuruluşlarına, sendikalara, diğer demokratik kuruluşlara müdahale süreci başlamıştır. Bu yapıların en önemli dayanak noktası olan “adalet mekanizmaları” da merkezi erkin kontrolü altına alınan yapılara dönüştürülmekte, TBMM’nin yasa yapma gücü de önemsizleşen bir yapıya çevrilme süreçleri yaşanmaktadır.

Demokratik, özerk ve bilimsel üniversite yapılarının önüne çekilen “YÖK” gerekçesi ile yüksek öğretim kurumlarımızın çağın gerisine götürülmesinin dışında, plansız programsız, sadece oy kaygısıyla açılan üniversite ve fakülteler, mimarlık eğitimini de niceliği öne çıkartan rant sisteminin ihtiyaçlarına dönük yapıya mahkûm etmiştir. Niteliğin en alt konumda tutulduğu bu anlayış, mimarlık ortamına genç meslektaşlarımızı birikmiş sorunlarıyla taşımaktadır.

Günlük oluşturulan “suni” gündemlerle yokmuş derecesinde gösterilmeye çalışan ekonomik kriz, tüm emek kesimlerini etkisi altına alırken, hükümetin yanında –hükümet tarafından– oluşturulan yeni sermayedar grupları zenginleştirilmiş, gelir dağılımındaki eşitsizlik dayanılmaz boyutlara getirilmiştir.

Ülkemiz dünyanın en önemli deprem bölgelerinden birinde yer almaktadır. Bu konuda yaşadığımız bunca kötü tecrübeye ve toprak kayması, sel gibi sürekli yaşadığımız diğer afetlere karşı davranış politikalarımız, afet sonrası kurtarma ve yardım anlayışının bile gereklerini yerine getiremez yapısını devam ettirmektedir. Ülkenin tüm doğal kaynaklarını bir rant objesi olarak değerlendirme süreci de hızla sürmektedir.

Mimarlık bu süreçten etkilenen mesleklerin başındadır.

Bugünkü politikalar, kentsel mekânı metalaştırarak pazarlama aracına dönüştürmeyi bir çözüm olarak sunmaktadır. Gündeme getirilen “kentsel dönüşüm”, “kültür endüstrisi”, “soylulaştırma” gibi kavramlarla kentsel mekân, tüm kullanıcıların uygun mekânları olmaktan çıkartılarak, sermaye gruplarının çıkarları ve rant baskıları doğrultusunda şekillenen nesne olarak algılanmaktadır. Karşı duruşlar, dayatmacı yöntemlerle engellenmekte, bilim insanlarının, duyarlı meslektaşların, sivil toplumun çağrılarına kulak tıkanmaktadır.

Yaşanan tüm bu olumsuz gelişmeler karşısında yaşanılır, çağdaş ve uygar çevrenin oluşumunda meslektaş ve toplum dayanışmasının engelleri aşabileceğine olan inancımızla söylüyoruz:

- Haklara ve hukuka saygılı mimarlık ortamı sürdürülecektir.

- Çevreye duyarlı mimarlık yaşamsaldır.

- Mimarlıkta katılım ve demokrasi anlayışı sürdürülecektir.

- *Çağdaş mimarlık anlayışı desteklenmelidir.*

- *Meslektaşlarımıza ve meslek ortamına ekonomik çözüm üretilmelidir. Mimarlık eğitimi rant sisteminin ögesi olmamalıdır.*

- *Güvenli yaşam mekânları yaratmak görevimizdir.*

- *Meslek odası meslek ilkelerinin savunucusu, kamu ve toplum yararının güvencesidir.*

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin "meslek ilkeleri, kamu ve toplum yararı" doğrultusunda sürdürmekte olduğu çalışmalarını daha da geliştirerek 41. dönemde de çalışmalarını meslektaşlarımızla birlikte sürdürmek amacıyla;

- Mesleğin çağdaş, bilimsel yöntemlerle zenginleştirilmesini sağlayacak çalışmalara hız vermek,

- Toplumsal sorumluluk duygusunu (kişisel çıkarların üzerinde tutarak) meslek alanında yaygınlaştırmak,

- Kamu kaynaklarının tüketilmesine, özelleştirme ve ayrıcalıklı imar uygulamaları ile kentsel mekânın kamu yararına önceliğini yitirmesine dur demek,

- İstanbul'un kentsel dönüşüm sürecinde yoğunlaşan hukuk dışı uygulamalara, rant projelerine ve sözcülerine geçit vermemek,

- Serbest dolaşım yasalarıyla girilen eşit olmayan koşullarda ülkemiz mimarlarının haklarını korumak ve mesleğimizin standardını yükseltmek,

- Mesleğin gelişimi ve nitelikli mimarlık hizmetlerinin en önemli araçlarından yarışmalar kurumunun, özellikle kamu projelendirmelerinde uygulanmasının takipçisi olmak,

- Ekonomik krizlerle birlikte artan sorunların aşılmasını sağlayacak mimarlar arası dayanışmayı güçlendirmek,

- Mimarlığın her alanında hizmet üreten meslektaşlarımızın mesleklerini özgürce uygulamalarına çözüm üretmek,

- Bilim insanlarını eğitim ve araştırmaları için gerekli olan özgür, demokratik ortamlardan yoksun bırakmamak ve mimarlık eğitiminin hızla nitelik kaybetmesine “dur” demek,
  - Meslek alanındaki gelişmelerin sonucunda hızla artan bilgi gereksinimini sağlamak için başlatılan “Sürekli Mesleki Gelişim” çalışmalarını kurumsallaştırarak yaygınlaştırmak,
  - Artan küresel sorunların mimarlık ortamındaki yansımalarına karşı ulusal ve uluslararası dayanışmayı güçlendirmek,
  - Hukuku ve kurumsallığı, mesleğimizde her türlü sürecin temel ilkesi kılabilmek,
  - Kentsel sorunlara karşı mimarlık ve kent dayanışması ortamlarını desteklemek, kurumsallaştırmak,
  - Başta TMMOB bileşenleri olmak üzere tüm meslek odaları ve demokratik toplum bileşenleriyle birlikte davranış modellerini devam ettirmek,
  - Mimarlığın toplumcu, aydınlık, yaratıcı yüzünü hayata taşıyabilmek amacıyla odamızın demokratik, katılımcı, şeffaf yönetim anlayışını devam ettirmek için,
  - Yalın,
  - Eylem planı ağırlıklı,
  - Kalıcı yapıların oluşmalarını tartıştığımız,
  - İnsan ilişkilerinin öne çıkartıldığı,
  - Hedef belirlemelerinin ortaklaşa saptandığı,
  - Somut eleştirilerin hemen gündem yapıldığı,
  - Sürekli kendini yenileyen çalışma anlayışımız
- “çalışma programının” aksını oluşturacaktır.